

Recreatiedomeinen stap voor stap open voor gezonde en gespreide openluchtactiviteit

Open ruimte en nabijheidsgroen

Gezien het belang van fysieke activiteit en de versoepelingen op dat vlak vanaf fase 1a, kunnen de recreatiedomeinen een belangrijke taak vervullen in het spreiden van de buitenactiviteit, van sporters en van recreanten.

In tegenstelling tot loutere groendomeinen enerzijds en grote commerciële attractieparken anderzijds, staan de Vlaamse recreatiedomeinen bekend om hun gemengd aanbod aan hoogdynamische recreatiemogelijkheden met hun speeltuinen, sportmogelijkheden en zwem- en waterattracties enerzijds, en laagdynamische activiteiten als wandelen, fietsen en natuurbeleving anderzijds. Met die mix bieden ze de mogelijkheid om te recreëren in een uitgestrekte, groene omgeving. In het sterk verstedelijkte Vlaanderen nemen ze als dusdanig steeds meer de rol op van nabijheidsgroen voor vele tienduizenden omwonenden.

Deze rol heeft ook een zeer belangrijke sociale dimensie, daar de domeinen op toegankelijke, laagdrempelige wijze activiteiten aanbieden voor burgers uit een soms sterk verstedelijkte omgeving die er anders maar weinig toegang toe hebben. Die sociale dimensie is in de huidige omstandigheden belangrijker dan ooit.

Op dit moment zijn vele domeinen dan ook geopend als wandel- en of fietsparken en bieden ze zo al heel wat capaciteit om de bewegende bevolking te spreiden. Gegeven de lichte versoepeling vanaf fase 1a, is ook de sportaccommodatie op verschillende domeinen al beperkt toegankelijk. Zij volgen hierbij uiteraard steeds in de eerste plaats de richtlijnen van de veiligheidsraad en vullen deze aan met de zeer specifieke richtlijnen, gebaseerd op protocollen van de sportfederaties (bv. VTV).

De gestage versoepeling van de maatregelen en het vooruitzicht dat dagtoerisme vanaf 18 mei mogelijk zou kunnen zijn, verhoogt echter aanzienlijk de druk op domeinen om in de nabije toekomst ook andere attracties (speeltuinen, sportaccommodatie e.d..) open te stellen. Te meer omdat onze recreatiedomeinen de vraag kunnen inlossen naar meer aandacht en mogelijkheden voor sociaal contact. In normale omstandigheden ontvangen de domeinen, op betalende en niet-betalende delen en met evenementen meegerekend, immers meer dan 10 miljoen bezoekers per jaar.

Met dit protocol willen de recreatiedomeinen (zie bijlage 1 voor een volledige lijst van de betreffende recreatiedomeinen) een duidelijk kader bieden voor een heropening van speeltuinen en attracties op korte termijn. Zo kunnen ze hun verantwoordelijkheid nemen om de co-existent met het coronavirus ordentelijk en tegelijk zo 'normaal mogelijk' vorm te geven. Tezelfdertijd moet dit protocol ook een houvast bieden voor de bezoeker, zodat duidelijk is hoe hij zijn uitstap moet voorbereiden: wat *kan*, wat *mag* en wat *moet*.

Totstandkoming

Dit protocol kwam tot stand door hechte samenwerking tussen de VVP (Vereniging van Vlaamse Provincies), die de directeurs en diensten van de provinciale domeinen samenbrengt, en de VIR (Vlaanderen is Recreatie), de werkgroep van directeurs van recreatiecentra die gaat over actuele thema's in de recreatiesector, en die haar leden informeert via de online nieuwsbrief de *VIR-Flash*.

Er werd geleerd van bestaande protocollen van Vlaamse en Nederlandse oorsprong, zoals het protocol *Musea stap voor stap open voor een betere volksgezondheid* van de Belgische Musea, de voorstellen van Belgoparks, het gezamenlijk protocol van de Nederlandse Club van Elf – Nederlands Grootste Dagattracties – en de Nederlandse Vereniging van Dierentuinen, en ten slotte het ontwerpprotocol van HISWA-RECRON, de Nederlandse ondernemersorganisatie voor bedrijven in de watersport en recreatie.

Begrippen

Algemene hygiënerichtlijnen: de richtlijnen zoals ze worden verspreid via www.info-coronavirus.be, met als voornaamste: was vaak je handen met water en zeep; hou minstens 1,5 meter afstand als je buiten bent; beperk je fysieke sociale contacten; draag een mondmasker op het openbaar vervoer en op drukke openbare plaatsen.

Recreatiedomeinen: domeinen die al dan niet met betalende toegang een combinatie bieden van laag- en hoogdynamische recreatiemogelijkheden, met name: wandelen, fietsen en/of natuurbeleving enerzijds én speeltuinen en/of andere attracties anderzijds. Een volledige lijst van de betreffende recreatiedomeinen is terug te vinden in bijlage 1.

Openlucht sportaccommodatie: openlucht locaties die specifiek ingericht zijn voor de uitoefening van een hoogintensieve sport, zo er zijn tennisterreinen, voetbalvelden, atletiekpistes,... (≠ minigolf). Ook accommodatie voor watersport – exclusief zwembaden en zwembijvers – past binnen deze categorie.

Richtlijnen

De geldende maatregelen zoals vastgelegd in het Ministerieel besluit houdende de wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, alsook de specifieke richtlijnen tegen de verspreiding van het coronavirus, zoals gecommuniceerd door de Federale Overheid op www.info-coronavirus.be, vormen absolute de basis van dit protocol en worden steeds nageleefd bij alle activiteiten. Hiervan kan op geen enkel moment afgeweken worden. Bijkomend nemen domeinen ook adviezen en regels van lokale overheden in acht.

De sector verbindt zich ertoe zich steeds aan te passen aan voorkomende wijzigingen aan bestaande maatregelen en richtlijnen en deze steeds duidelijk te communiceren naar haar leden.

Protocol

Dit protocol is van toepassing op de recreatiedomeinen opgenomen in bijlage 1.

Om de gegeven richtlijnen zo concreet mogelijk vorm te geven, engageren deze recreatiedomeinen zich op korte termijn tot volgende 8 afspraken, om op die manier gespreide wandel-, fiets- en andere recreatiemogelijkheden aan te bieden in een veilige omgeving. **Alle recreatiedomeinen zullen bij de gefaseerde opening van welbepaalde delen van hun domein aan de afspraken voldoen. Als niet aan de afspraken kan worden voldaan, dan blijven betreffende delen tot nader order gesloten.**

Onderstaande afspraken zijn voor de sector bovendien het hygiënisch minimum dat zij op de domeinen zullen waarborgen. Vanwege de enorme variëteit tussen de domeinen (grootte, recreatiemogelijkheden, afsluitbaarheid enz.), maakt ieder domein daarbovenop werk van domeinspecifieke plannen en bijkomende maatregelen. Hiervoor werken domeinen samen met diensten als IDPBW, IDEWE,... en leren zij van elkaar. Domeinen informeren de bezoeker steeds door affichering van de relevante delen van hun plannen steeds via hun website, aan de ingang(en) van het domein en zorgen ervoor dat de maatregelen binnen meermaals worden herhaald.

1 – Als verantwoordelijke werkgevers engageren de domeinen zich ertoe om de algemene hygiënerichtlijnen met het oog op de veiligheid van het **personeel** secuur op te volgen. Zij werken hiervoor domeinspecifieke regelingen uit, rekening houdend met de eigen omgeving en accommodatie.

De domeinen instrueren hun personeel duidelijk over het toepassen van de maatregelen en het protocol. Het personeel respecteert steeds de algemene hygiënerichtlijnen en maakt nooit rechtstreeks fysiek contact met bezoekers. Waar de 1,5 meter met bezoekers niet gerespecteerd kan worden, worden schermen geïnstalleerd en/of wordt personeel voorzien van mondklappers en/of handschoenen. Extra bescherming kan worden voorzien voor domeinwachters of -toezicht. De domeindirectie maakt steeds duidelijk dat het personeel steunt wanneer het bezoekers attendeert op de maatregelen en verplichtingen. Wie ziekteverschijnselen vertoont of onder één dak woont met iemand die koorts heeft (vanaf de 38°C) en/of benauwdheidsklachten, blijft thuis of wordt naar huis gestuurd. Extra aandacht gaat naar medewerkers met een risicoprofiel.

2 – Niet alle domeinen zijn integraal of voor relevante delen afsluitbaar of te compartimenteren. Waar mogelijk wordt het principe van **reservaties** toegepast en worden **quota** gehanteerd. Quota worden vastgelegd met rekenschap van de omstandigheden en infrastructuur. De mogelijkheden en verplichtingen voor reservatie worden duidelijk gecommuniceerd aan de bezoeker. Indien na reservatie nog een betaling nodig is, gebeurt dit maximaal elektronisch en worden voor eventuele wachtrijen markeringen aangebracht om de *social distancing* te respecteren. Betalingsterminals en andere contactoppervlakten worden regelmatig, meermaals per dag gereinigd en/of ontsmet.

3 – Domeinen maken afspraken met hun **lokale besturen** over de handhaving van de maatregelen, bepaald in het ministerieel besluit houdende de wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. En dit zowel in het domein als op de parkeerterreinen. Op parkeerterreinen voorzien domeinen waar mogelijk zelf reeds signalisatie voor routing en looprichting, zodat zo weinig mogelijk gekruist moet worden en samenscholing wordt vermeden.

4 – Domeinen voorzien de opening van **sanitaire voorzieningen** wanneer kan worden voldaan aan volgende voorwaarden: (1) de toegang van het aantal gebruikers per toiletgebouw wordt beperkt tot het aantal toiletten (incl. urinoirs voor mannen) dat bezet kan worden met respect voor de algemene hygiënerichtlijnen; (2) domeinen duiden aan waar bezoekers buiten kunnen aanschuiven en voorzien hier markeringen om de *social distancing* te respecteren; (3) domeinen zorgen voor voldoende (aanvulling van) (vloeibare)zeep en materialen om handen af te drogen, of alcoholgel met een alcoholpercentage van minstens 60%; (4) sanitaire voorzieningen worden regelmatig, meermaals per dag schoongemaakt met extra aandacht voor de contactpunten. Tijdens de schoonmaak worden de voorzieningen gesloten; (5) buitentoegangsdeuren staan zoveel mogelijk open om handcontact te voorkomen en ruimten te verluchten.

Kinderen onder 10 jaar en personen met een mentale of fysieke beperking mogen vergezeld worden door 1 begeleider. Domeinen zullen bezoekers vanaf 12 jaar op basis van het advies van de GEES verplichten dan wel aanmoedigen het mondmasker te dragen in de sanitaire voorzieningen, wanneer de 1,5 meter afstand niet gerespecteerd kan worden.

5 – Horecavoorzieningen op de domeinen volgen nauwgezet de algemene horecaregels op. Dat betekent in deze en eerstkomende fases dat terraszetels en -stoelen worden verwijderd of onbruikbaar gemaakt. Wanneer het opnieuw toegestaan is maaltijden te nuttigen in de openlucht nabij de voorziening, kan *take-away* georganiseerd worden; en dit steeds volgens de horeca-regels, dat wil gegeven de geldende maatregelen zeggen: met *social distancing*, plexiglas, wachtrijen, signalisatie van het maximum aantal personen, op afspraak enz. Domeinen engageren zich er ook toe te vermijden dat in de omgeving van horecavoorzieningen op het domein samenscholingen zouden plaatsvinden.

6 – Speeltuinen kunnen geopend worden voor kinderen t/m 12 jaar oud. Deze kinderen staan steeds onder toezicht van minstens 1 begeleider. Begeleiders respecteren de *social distancing*. Domeinen zullen bezoekers vanaf 12 jaar op basis van het advies van de GEES verplichten dan wel aanmoedigen het mondmasker te dragen in de speeltuinen, wanneer de 1,5 meter afstand niet gerespecteerd kan worden. Grote speeltuinen worden gecompartmenteerd om de toegang beter te controleren. **Andere attracties** worden geopend, op voorwaarde dat fysieke afstand altijd gerespecteerd kan worden. Er worden steeds duidelijke instructies geafficheerd over hoe attracties te benaderen, te betreden en te verlaten.

Het instappen van een voertuig van een attractie gebeurt steeds per gezelschap. Er mag alleen plaatsgenomen worden naast gasten uit het eigen gezelschap. Ook in de voertuigen van attracties worden 1,5 meter afstandsmaatregelen gerespecteerd tussen gezelschappen.

Domeinen voorzien op strategische plaatsen bij speeltuinen en attracties mogelijkheden om handen te wassen met water & zeep of met desinfecterende handgel met een alcoholpercentage van minstens 60%. Er wordt extra schoongemaakt en handcontactpunten worden zo veel mogelijk ontsmet. Domeintoezicht sensibiliseert en concentreert zich in deze periode maximaal op het naleven van de 'coronaspecifieke' regels. Bij overdruk bij een bepaalde attractie, een aangeduide zone of een compartiment (cf. speeltuin) worden gepaste beperkende maatregelen getroffen.

Met de opening van speeltuinen en andere attracties op het droge richten domeinen zich nog steeds exclusief tot individuele bezoekers. Andere onderdelen van de reguliere domeinwerking kunnen pas in een latere fase worden opgestart, waarbij de exacte timing en modaliteiten vorm zullen krijgen in overleg met de nationale veiligheidsraad en op basis van de geldende protocollen voor aanverwante sectoren:

- Groepsevenementen
- Zwemactiviteiten

7 – De openlucht sportaccommodatie kan reeds beperkt worden geopend, met inachtnaam van de bepalingen vastgelegd in het Ministerieel besluit houdende de wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. Daarbovenop worden richtlijnen van respectieve federaties (bv. VTV) steeds nagestreefd en zijn bijkomende domeinspecifieke regels steeds mogelijk. Accommodatie kan in deze fase bv. voorbehouden voor wedstrijdathleten en afgeschermd worden voor andere gebruikers. In de regel is sportaccommodatie slechts toegankelijk na reservatie. Kleedkamers en douches blijven gesloten.

Met verplichte reservering wordt het aantal sporters beperkt, maar waar nodig wordt toch signalisatie voorzien om sporters te begeleiden (routing) en de *social distancing* te garanderen. Domeinen voorzien ook hier steeds op strategische plaatsen mogelijkheden om handen te wassen met water & zeep of met desinfecterende handgel met een alcoholpercentage van minstens 60%. Sporters voorzien steeds zelf het nodige materiaal. Wanneer dit niet mogelijk is, behoudt elke sporter tijdens de sessie hetzelfde materiaal en wordt alle gebruikte materiaal voor en na de sessie ontsmet. Wie ziekteverschijnselen vertoont, blijft thuis of wordt naar huis gestuurd.

Uiteraard volgen we ook wat dit betreft steeds de richtlijnen en updates van de Nationale Veiligheidsraad op, gedifferentieerd naar o.a. sport en type accommodatie.

8 – Domeinen zullen de veiligheid van hun bezoekers blijven garanderen. Het bevoegde personeel voorziet de **EHBO en de nodige hulpverlening** met inachtnaam van de maatregelen rond *social distancing* en het verbod op rechtstreeks fysiek contact met de bezoeker. Hiervoor kunnen zij beroep doen op de *Omzendbrief: Eerstehulpriichtlijnen in tijden van corona* van het Rode Kruis.

Bezoekers

Uiteraard is niets mogelijk zonder de burgerzin en goede wil van de bezoeker. We vragen dat de bezoeker steeds de algemene hygiënerichtlijnen naleeft. Bezoekers vanaf 12 jaar dragen verplicht een mondmasker bij zich en zijn gehouden dit ook te dragen op plaatsen waar dit staat aangeduid én op ogenblikken waarop de afstandsregel van 1,5 m door omstandigheden in het gedrang komt. De bezoeker wordt verwacht voor vertrek steeds de communicatiekanalen te raadplegen van het domein dat hij wil bezoeken. We vragen ook dat hij steeds zo veel mogelijk zelf het materiaal voorziet dat hij op zijn uitstap nodig heeft; dat hij waar nodig maximaal elektronisch betaalt en dat hij steeds de gegeven aanduidingen opvolgt alsook de aanwijzingen van het personeel. Wie ziekteverschijnselen vertoont of onder één dak woont met iemand die koorts heeft (vanaf 38°C), blijft thuis of wordt niet toegelaten.

Conclusie

De recreatiedomeinen zouden op korte termijn graag op gecoördineerde wijze hun speeltuinen en attracties heropenen, met uitzondering van zwemactiviteiten en attracties voor groepen. Alle attracties die niet veilig kunnen worden opengesteld volgens dit protocol en de afgekondigde federale maatregelen, blijven gesloten.

De recreatiedomeinen vragen hiervoor de goedkeuring van de Nationale Veiligheidsraad en vragen ook expliciet om een algemene nationale communicatie hieromtrent. Een gecoördineerde en gecommuniceerde heropening moet zowel voor de domeinen, de betreffende ondernemers én bezoekers duidelijk maken wat kan en wat niet. Zo kunnen wantoestanden en overdruk zo veel mogelijk worden vermeden. Met dit protocol doen de recreatiedomeinen een voorzet voor dergelijke gecoördineerde aanpak.

De domeinen stellen daarbij zelf voor om alle zwemactiviteiten tot nader order op te schorten. Ze kunnen hiervoor de veiligheid op dit ogenblik immers niet zonder meer garanderen en/of handhaven. Bovendien beschikken we nog over te weinig kennis over het gedrag (verspreiding, besmettingsgraad, enz.) van het virus in het water (kleedkamers, douches, enz.). Wat zwemactiviteiten betreft, gaan de domeinen graag verder in overleg met aanverwante sectoren en met de nationale veiligheidsraad.

Contactpersonen

Raf Mertens
Voorzitter VIR
0498 10 42 63
raf@keiheuvel.be

Lieven Elst
Voorzitter interprovinciale ambtelijk commissie Recreatiedomeinen (binnen VVP)
0475 66 92 38
lieven.elst@vlaamsbrabant.be

Bijlage 1: Recreatiedomeinen, per provincie

Provincie Antwerpen

- Recreatie- en Natuurpark Keiheuvel
- Recreatiecentrum Netepark, Herentals
- Zwem- en recreatiegebied De Mosten, Hoogstraten
- Rivierenhof (Groendomeinen regio Antwerpen)
- Vrieselhof (Groendomeinen regio Antwerpen)
- Kesselse Heide (Groendomeinen regio Antwerpen)
- Hof van Leysen (Groendomeinen regio Antwerpen)
- Vrijbroekpark (Groendomeinen regio Mechelen)
- Broek De Naeyer (Groendomeinen regio Mechelen)
- Neteland (Groendomeinen regio Mechelen)
- Avereften (Groendomeinen regio Kempen)
- Prinsenpark (Groendomeinen regio Kempen)
- Hoge Mouw (Groendomeinen regio Kempen)
- Hertberg (Groendomeinen regio Kempen)
- Kasteel d'Ursel
- De Nekker
- De Schorre
- Zilvermeer
- Lilse Bergen
- Arboretum Kalmthout

Provincie Limburg

- Provinciaal domein Bokrijk
- Provinciedomein Nieuwenhoven
- Provinciaal domein Dommelhof
- Natuur- en Sportcentrum Schulensmeer (OSM)
- Maaslands recreatiecentra Marec

Provincie Oost Vlaanderen

- Vakantie- en congrescentrum De Ceder
- Recreatiecentrum De Ster
- Provinciaal domein De Gavers
- Provinciaal Domein Puyenbroeck
- Sport- en recreatiepark Blaarmeersen
- Recreatiedomen Nieuwdonk
- Recreatiecentrum De Brielmeersen
- Recreatiecentrum De Warande
- Sport- en recreatieoord Kluisbos
- Centrum De Boerekreek
- Domein Het Leen

Provincie Vlaams-Brabant

- Provinciedomein Halve Maan
- Provinciedomein Kessel-Lo
- Provinciedomein Huizingen
- Provinciedomein Het Vinne
- Blossodomein Hofstade

Provincie West-Vlaanderen

- De Gavers, Harelbeke